

Jan Pecha
Josef Dovalil
Jiří Suchý

Význam soutěžní
úspěšnosti
ve výkonnostním
vývoji tenistů

Význam soutěžní úspěšnosti ve výkonnostním vývoji tenistů

Jan Pecha
Josef Dovalil
Jiří Suchý

Recenzovali:

doc. PhDr. Vladimír Šafařík, CSc.

doc. RNDr. Jiří Zháněl, Dr.

Vydala Univerzita Karlova v Praze
Nakladatelství Karolinum
Grafická úprava Jan Šerých
Sazba DTP Nakladatelství Karolinum
Vydání první

Vznik textu byl podpořen z prostředků P38 (Biologické aspekty zkoumání lidského pohybu) a Specifického vysokoškolského výzkumu UK 2015 260 235 (Scientia Movens)

© Univerzita Karlova v Praze, 2016

© Jan Pecha, Josef Dovalil, Jiří Suchý, 2016

ISBN 978-80-246-3380-0

ISBN 978-80-246-3394-7 (online : pdf)

Univerzita Karlova v Praze
Nakladatelství Karolinum 2016

www.karolinum.cz
ebooks@karolinum.cz

Touto cestou bych chtěl poděkovat své rodině za podporu, spoluautorům a kolegům z KPPD UK FTVS a I. ČLTK Praha za odborné připomínky a praktické rady.

Jan Pecha

Obsah

Předmluva	11
1. Úvod	13
2. Teoretický rozbor zkoumané problematiky	15
2.1 Vymezení základních pojmů	16
2.2 Pojetí úspěchu ve sportu v současné společnosti	17
2.3 Sportovní trénink	19
2.4 Sportovní soutěže	21
2.5 Charakteristika tenisu	23
2.5.1 Historie tenisu	24
2.5.2 Tenisové organizace	25
2.5.3 Kampaň Play and Stay	26
2.5.4 Systém klasifikace hráčů	26
2.5.5 Péče o talentované hráče v České republice	28
2.6 Sportovní výkon a jeho struktura v tenise	29
2.7 Dlouhodobá koncepce sportovního tréninku	31
2.7.1 Raná specializace a trénink odpovídající vývoji a jejich význam pro dosahování vrcholné výkonnosti	33
2.7.2 Dlouhodobý rozvoj výkonnosti a specifičnost přípravy	37
2.7.3 Etapy sportovního tréninku	37
2.7.4 Sportovní příprava dětí	39
2.7.5 Charakteristika období 9–15 let v tenise	40
2.7.6 Vývojové a věkové zákonitosti	43
2.8 Sportovní kariéra	46
2.9 Výzkumy výkonnostního vývoje talentovaných jedinců	48
2.9.1 Výzkumy výkonnostního vývoje v tenise	49

2.9.2	Výzkumy výkonnostního vývoje v ostatních sportech a oborech lidské činnosti	52
3.	Cíl a úkoly studie	55
3.1	Cíl studie	55
3.1.1	Úkoly kvantitativního výzkumu	55
3.1.2	Úkoly kvalitativního výzkumu	56
3.2	Vědecká otázka	57
4.	Metodika výzkumu	58
4.1	Výzkumné metody	58
4.1.1	Kvantitativní výzkum	59
4.1.2	Kvalitativní výzkum	62
4.2	Terminologie	64
4.3	Metodologický přístup	64
5.	Výsledky výzkumu	66
5.1	Prospektivní analýza výkonnostního vývoje hráčů	66
5.2	Retrospektivní analýza výkonnostního vývoje hráčů	69
5.3	Korelační analýza umístění hráčů	73
5.4	Rozhovory s tenisovými experty	73
5.4.1	Charakteristické rysy tréninku	74
5.4.2	Předpoklady úspěšných hráčů	75
5.4.3	Význam sportovních soutěží	78
6.	Diskuse	81
7.	Závěr	88
8.	Conclusion	91
9.	Přehled použitých zdrojů	93
9.1	Soupis bibliografických citací	93
9.2	Přehled internetových zdrojů	102
10.	Seznam použitých zkratk a symbolů	104

11. Přílohy	105
Příloha 1 – Retrospektivní analýza mužů	106
Příloha 2 – Retrospektivní analýza žen	108
Příloha 3 – Korelační analýza pořadí umístění muži – mladší žáci	112
Příloha 4 – Korelační analýza pořadí umístění muži – starší žáci	113
Příloha 5 – Korelační analýza pořadí umístění ženy – mladší žákyně	114
Příloha 6 – Korelační analýza pořadí umístění ženy – starší žákyně	116

Předmluva

Vážení čtenáři, na následujících stránkách si vám dovoluujeme předložit publikaci zaměřenou na problematiku významu soutěžní úspěšnosti ve výkonnostním vývoji tenistů.

Tato studie se zabývá analýzou výkonnostního vývoje českých (před rokem 1993 československých) tenistů. Cílem výzkumu je zjistit, zda a nakolik soutěžní úspěšnost tenistů dosahovaná v žákovských kategoriích (do 14 let) souvisí s dosahováním jejich vrcholné výkonnosti v dospělosti na mezinárodní úrovni a jaké jsou názory expertů na tyto souvislosti a cesty spojené s dosahováním vysoké výkonnosti.

Výsledky ukazují, že z analýzy vyplývá důležitost předního umístění hráčů pro prosazení se hráčů do širší tenisové světové špičky (top 100 ATP/WTA), přitom pořadí nemusí hrát roli, již v žákovských kategoriích do 12, resp. 14 let, které však ovlivňují například předchozí absolvovaný trénink, akcentování specializace nebo talent.

Převážná část této monografie vychází z disertační práce *Soutěžní úspěšnost ve výkonnostním vývoji tenistů* obhájené Janem Pechou na Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze pod vedením školitele doc. PhDr. Josefa Dovalila, CSc. a odborného konzultanta doc. PhDr. Jiřího Suchého, Ph.D.

Za kolektiv autorů *Jan Pecha*